

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Mors certa, & in evitabilis. Ex Veteri. Ex Novo, Patribus & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Ex Patribus, & aliis.

Sicut vita est, & vivus panis, qui de cœlo descendit, & vitam dedit huic Mundo: sic & inimica ejus mors, panis est mortuus. Origenes tr. 3. in c. 17. Matth.

In parte meridionali, & septentrionali, figura vitæ, & mortis, continetur: quia vita in calore est, mors in frigore. Lactantius lib. institut. qui est de orig. erroris.

Tantâ facilitate carnem exuamus; quantâ vestimentum. Hoc autem fiet; nisi pecuniis alligati fuerimus; nisi domibus, & nisi affectionibus; nisi sumus ab omnibus suspensi. S. Chrysost. hom. 67. ad pop. Ant.

Illud mihi exploratissimum est, te nunc animo ita comparatam esse; ut nē corpore quidem indutam te esse existimes; ac si rumpas id postulet, promptius illud exutura sis, quam alii vestes, quibus oblecti sunt. S. Chrysost. ep. 19. Olympiadi Diaconissa.

Mitte Lazarum, dives ait. Quem millies præteristi, quem nē videre quidem voluisti; hunc tibi nunc ad salutem mitti postulas. Ubi verò nunc pocillatores tui? ubi parasitæ? ubi superbia? ubi aurum? folia erant: ea corripuit hyems; & exsiccata sunt omnia. Somnium erant: ut autem dies illuxit, abcessit somnium. Umbra erant; veritas venit, & umbra præterit. S. Chrysost. tom. 6. tr. in terræ motum.

Mors à mortu primi hominis, quò ille pomi esu mortem meruit. S. Isidorus l. 11. c. 2. Originum.

Mors à mordendo. nomen accepit: aut quia nimis mordet; aut quia morsum solum facit in parte: non enim in toto composito mors potest habere dominium. Sim. Cass. l. 3. in Luc. 1. v. 74.

Mors nihil est aliud, quam carceris finis, & laboris consummatio, oneris gravissimi depositio, de equo furioso descensio, & de domo ruinosa liberatio. Idiot. l. 5. c. 8.

Hyems est status culpæ: ver est status poenitentia. Cant. 2. 11. *hyems transit*: æstas status perfectæ justitiæ: autumnus status mortis: tuæ enim homo colligit, quæ seminauit. Hugo Card. in c. 35. Gen.

Sicut maris fluctus, licet furibundi, rupibus illisi, ibi sistunt, & eorum inflatio disparat: ita reges, & principes; cum omnia absorbere videantur; ad lapidem tamen sepulchri impingentes deficiunt. Diez. Mors.

In ludo latrunculorum multi sunt, & diversi, calculi, reges, reginæ, equites, pedites &c. Dum ludus ille suo compositus est ordine, alii alios valore excedunt: ludò autem peractò calculi omnes invicem permiscuntur sine discrimine; cunctique, nemine demptò, in sacculum intromittuntur. Ita pauperibus cum divitibus in hac vita sæpe contingit; ut alii aliis dignitate, famâ, nobilitate, excellent: alii reges, alii sint servi? alii pauperes, alii divites. Verum finitâ vitâ omnes pariter in pulverem convertuntur &c. Diez. Purgatorium.

In Boreali Oceano juxta Moscoviam piscis est, cui nomen Mors. Hæc bellua maximè dentata est. Non procul nobis hæc bellua quærent. *Polyanth. Sacr. Tom. II.*

da est; mors sua cuique domi est. Drexelius. vol. select. virt. p. 2. §. 18.

Luna. Lem. *Incipit ab occasu*. Justus Lipsius Physiologia l. 3. dissertat. 11. quem tanquam extremum formidas, æterni natalis est. Picinelli.

Stellæ. Lem. *Vergimus ad occasum*. Idiot. l. 5. contempl. c. 1. sicut omnes stellæ, quæ ab oriente veniunt; quamvis sint magnæ claritatis, & virtutis; tendunt tamen ad occasum: sic etiam homines universi, qui ab oriente, id est, per nativitatem, intrant in Mundum; quamvis illi aliquantum rutilent, & clarescant; necesse tamen est, quòd tandem ad occasum mortis veniant, occidantque. Picinelli.

§. II.

*Mors certa, & inevitabilis.**Ex Veteri.*

ET mortuus est. Gen. 5. 5. Cogitemus, de me quoque id dicitur; ait enim Ecclesiasticus 14. 12. *testamentum hujus Mundi, morte morietur*. Hoc erit meum, hoc omnium epigraphiam. Cornelius hic.

Appropinquerunt dies David, ut moreretur. 3. Reg. 2. 1. & infra v. 10. *dormivit igitur David cum Patribus suis*. Scriptura, quæ Davidem diu ante ipsius obitum vocare regem solebat; demum cum in eo esset, ut reginæ morti commune tributum penderet, non amplius regem vocat. Rabbi Salomon ait: cum sæpe David decoretur regis titulò in Scripturis; at cum de morte agitur, sola nominis, prætermisâ dignitate, fit mentio. Ingeniem mortis potestatem illa regis dignitatis dissimulatio indicat: nam & opulentissimi, & victoriosissimi, & potentissimi reges; licet Davides ii sint, qui gigantes straverint; leones, & ursos, dilaceraverint; invalidi pigmæi sunt, & ignavi nani; si cum morte componantur. Didacus Niss. f. 5. D. 4. Quadr.

Ego ingrediar viam universæ terræ. 3. Reg. 2. 2. Id est, univerforum habitantium in terra. Hæc est via regia, via communis; per quam necesse est omnes ire; & reges, & servos; & bonos, & malos. Hugo Card. hic.

Nec habet potestatem in die mortis. Eccl. 8. 8. Hebr. *non est potestas in diem mortis*. q. d. non est princeps, vel magistratus; qui imperet mortis. Vel: non est potens, id est, rex, vel princeps, qui te liberare queat à morte. Cornelius hic.

Nec finitur quiescere ingruente bellò. ib. Hebr. & Græc. *nec est missio, vel dimissio, in pralio*. Quod Cajetanus sic explicat: in acie, dum confligitur, nemo potest alium sui locò submittere, ut ipse immunis evadat: sic nec in hora mortis hero licet servum, aut filium, sibi substituere; sed ipse mortis agonem subire compellitur. Arabicus vertit: *neque invenies epistolam in die belli*. q. d. nemo accipiet dimissorias literas, quæ eum immunem à morte faciant; ut mors, iis visis, liberum à se dimittat. Cornelius hic.

Testamentum hujus Mundi, morte morietur. Eccl. 14. 12. Ingens ad omnem virtutem est hic stimulus; quò olim ascetæ nonnulli sibi occurrentes consalutabant; ut jugem sibi

Q 2

memoriam

memoriam mortis imprimerent. Moriendum est; nescimus quando. Id. hic. Scis, quorum te Mundus fecit heredem? quæ tibi legavit: quas opes, quas dignitates? sanè hac: *morte morietur*. Si cui maximum legatum relinqueretur erat; id quidem meruit Dei Filius; qui antonomastice filius hominis vocatus est; qui humanum genus adeo demeritus fuit; ut illum Pilatus considerans æternis laudibus dignum judicaret. At cum illum Judæis incolumem reddere volebat; communis populi erat clamor: *nos legem habemus, & secundum legem debet mori* Joan. 19. 7. Sic Mundus tibi dicet, cui tota vitæ tam impense serviisti. Baeza l. 5. c. 8. conc. 12.

Aemor esto judicii mei; sic enim erit & tuum. mihi heri, & tibi hodie. Eccl. 38. 23. Mors vocatur judicium. 1. quia consueta, & communis, omnibus; judicium enim Hebræis sæpe idem est, quod mos, & consuetudo. 2. quia, iusto iudicio Dei, Adæ, & posteris ejus, ob inobedientiam, & peccatum, à Deo est inflicta. Gen. 3. 19. 3. quia per mortem transimus ad judicium, & tribunal Christi. Bene dicit: *tibi hodie*: ut intelligat quisque; quemlibet diem præsentem sibi posse esse ultimum; nec sibi promittat certum aliquod tempus vitæ in futurum. Alvarez de Paz tomo 2. l. 4. de cognitione sui p. 2. c. 7. explicans citata verba ait: mortalis es, sicut & ego; igitur morieris: luteum vas es; sicut & ego, homines reliqui; igitur & confringeris. Viatores, ad finem tendis; ergo tandem umbræ mortis occupaberis. Mors est magna domina, quæ cunctis mortalibus dominatur; & ideo expectari vult, & paratos mortales ad iter faciendum esse cupit: ipsa verò nullum expectat; sed, destinato tempore, sine ullâ morâ, ad egrediendum vocat. S. Ephrem serm. de his, qui in Domino dormierunt: ne nos in hodiernum, vel crastinum, diem impura relaxet cogitatio: quoniam multi, dum multa secum statuerunt, ad crastinum non pervenerunt: at subito rapti sunt, sicut passeruli ab accipitre; & velut agni à lupo; & quasi captivi à latrone: nec loqui prorsus valentes, nec testamentum condere, neque vocem ullam edere. Cornelius hic.

Ex Novo, Patribus & aliis.

Nolite solliciti in crastinum esse. Matth. 6. 34. Multi, providentes sibi per hebdomadam in futurum, diem crastinum non viderunt: & per mensem, non impleverunt hebdomadam: & in annum, plurimi ante novilunium decesserunt. Quid enim est, quod in hoc Mundo proprium homines quaerunt? ubi solum mori, sive peccare, factum est proprium hominibus. Sim. Cass. l. 7. c. 7.

Homini cujusdam divitis uberes fructus ager attulit. Luc. 12. 16. Non debet esse aliquid proprium, ubi mors invincibile tenet imperium. Proprium factum est homini mori; non in hoc sæculo aliquid vendicare privatum. Id. l. 6. c. 11.

In omnes homines mors pertransit. Rom. 5. 12. Non dicit pertransibit; sed *pertransit*: quia licet ipso factò nondum occiderit; tamen

adeo est certa; ut occidat, quasi jam occiderit. Mendoza in 1. Reg. 4. Annot. 14. Sect. 1.

Mutuum debitum est inter se nativitati cum mortalitate. Tertullianus l. de Carne Christi.

Cætera nostra, & bona, & mala, incerta sunt; sola mors certa est. Conceptus est puer; fortè nascitur? fortè abortum facit: fortè crescit, fortè non crescit, fortè senescit, fortè non senescit. Respice omnia; ubique est fortè erit, fortè non erit: nunquid potes dicere, fortè moritur, fortè non moritur? S. August. l. 21. de verb. Dom.

Possibilitatem mortis initium vitæ facit. In hac terra, & in genere humano, ille solus mori nondum potest, qui nondum coepit vivere. Incertus ergo dies, tanquam quotidianus, sperandus est. S. August. l. de 10. chord. c. 1.

In vespere vitæ meæ sum; si tamen, quod vivo, vitæ est: oppressus enim morbis, variisque incommoditatibus senectutis obfessus; præcipuum habeo in votis, sæculo vale dicere. Petrus Bles. ep. 151.

§. III.

Mortis incertum tempus, & causa. Cur?

Ex Veteri, & Novo.

Memento Creatoris tui in diebus juventutis tuæ. Eccl. 12. 1. Cur solius meminit *juventutis*? an memoria Creatoris seni deponenda? absit. *In diebus juventutis* inquit: quia mors ita prævolat; ut alias ætates sæpe prævertat: in quas si memoria Creatoris deferatur, prorsus auferetur; quod nec peccatores ignorant. Sap. 2. 6. *Utamur creaturam quam in juventute, celeriter.* q. d. utamur celeriter; ne, si temporis delicias citò præcipiant, à mortè præoccupentur. Il. 22. 13. *comedamus, & bibamus: cras enim morietur.* Dicerent consultius: jejunemus, & ploremus; cras enim morietur. Mendoza in 1. Reg. 4. Annot. 14. Sect. 2.

Flores apparuerunt in terra nostra. Cant. 2. 12. Statim ingemuit: *tempus putationis advenit.* Vix nascimur, morimur: nativitas, & mors, unò tempore conveniunt. Sylveira c. 18. in Joan. q. 8.

Sic & rex hodie est, & cras morietur. Eccl. 10. 12. Casimirus II. Poloniae rex, instructo grandi convivio; Proceribus exhilaratis; regisque res gestas, & felicitatem celebrantibus; ipse nonnulla de immortalitate animæ, & cœlitum beatitudine, prolocutus; hausto mediocri poculo subito concidit, & paucis horis animam exhalavit, teste Martino Cromero l. 6. histor. Ladislaus Hungariae, & Boemiae, rex regiae pompæ nuptias cum Magdalena Caroli Galliae regis filia adornans; auratas quadrigas, ac dynastas, & nobiles septingentos purpurâ, aurò, gestisque, onustos; qui sponsam adducerent, Parisios misit. Ecce autem eò die, quò Parisios legatio illa ingressa est, antequam consideret, de repente Ladislaus Praga mortui interitu à tabellione admonetur; & nuptiæ in nenas versæ, uti narrat Anton. Bonfin l. 2. Hung. Decade 3. Joannes